

Úti og heima

Oddagrein

HVØR minnst ikki myndina av mannavininum mikla - einum av størstu stemmuslúkum í Føroyum nakrantíð - Óla Breckmann - í Afghanistan, aftan fyri eina maskinbyrsu, saman við ekstremt fundamentalistisku vinum sínum Muhjahedin partisanum, ið tá vóru!

GJÁRAMORGUNIN tók ein onnur, enn meira v'ðgongd fraktión av islamiskum fundamentalism v'ldið í Afghanska hovuðsstaðnum Kabul, og sambært tíðindunum væntar ikki tað stóra í, til alt land er fallið í hendurnar á hesum religiøsu fanatikarum og fundamentalistunum. Hesir avrættaðu sambært bókstavligu skrivaðu orðunum í heilagu skriftum fundamentalistanna fyrrverandi forsetan: hann varð tikið á bóli, fekk lagdan ein enda um hálsin og varð hongdur upp í ein lyktasteyra til almenna skoðan. Har skal hann hanga, til hann er etin upp av himmalsins fuglum

TAÐ eru 100 dagar, síðani ein annar vinmaður Breckmanns varð valdur til forseta í Ísrael. Í gjár lógu eini hálvtundradlík í gøtunum í Palestina, eini 1000 vórðu særd og løstað. 100 dagar eftir at Likud kom til, v'ldið Ísrael valdar krígstoða í landinum. Allar r oyndir fyri at fáa frið í lag eru tileinkisgjordar av víðgongda høgastýrnum, ið m.a byggir sitt tilverugrundarlag á ekstremt religiøsar bólkir. Vit minnst, hvussu leiðari Likuds tosaði seg inn í „hørtuni“ á einum meiriluta í amerikonsku kongressuni. Ein kensluborin demagogisk tala, sum m.a. hevði við sær lunkaðu stóðu USA til politikkinn hjá nýggja stýrinum í sambandi við friðargongdina.

ALLA staðni sama skil - við stóði í fanatiskari miskunnarleysari trúgv á hin skrivaða staðin uppliva við tað sama: hatur og harðræði - blóðbað og deyða. Ræðslu og ræðuleika - við stóði í heilagum skriftum.

FRÁ Afghanistan og Ísrael fara vit nú víðari til Suðurland. Her er tað ikki religiøs fanatiska, sum er atvoldin til nógv ilt, men rasuskilnaður. Í heimspresuni frætta vit, at ein fyrr verandi Apartheidboðil víðgongur, at apartheidstýrið stóð aftanfyri í morðið á sosialdemokratiska svenska forsætisráðharran Olof Palme. Og aftur her spakir - gongur føroyski høgropolitikarin aftur. Hann hevur nevnliga verið ein av dyggastu stuðlum hjá apartheidstýrinum.

NÚ undrast kanska onkur á, at vit draga ein ávísan føroyska politikara upp ræðuliga hendingar nar í Afghanistan, Ísrael og Suðurland. Lat tað vera sagt her fyrst at beina burtur nakra miskiljing: Vit skulseta ikki Óla Breckmann fyrst at hava tikið undir við ella stuðlað teimum ræðuleikum, sum her er í hendir. Men vit vilja bert vísa á - og halda, at tað ikki eigur at fara í gloymskuna - at hesin føroyski høgropolitikarin, sum í dag er ein av oddamonnunum í fólkaflokkinum, alment hevur tikið undir við teimum, sum í dag er atvoldin til so nógv hatur og stríð - til so nógv blóðbað og fólkatingmaður og har við sera virkin. Hann hevur sínar fustu stuðlar og viðhaldsfólk, og tað er u hesi, sum eiga at verða mint á, hvønn maður teirra hevur sympatiserað við. Alla aðrastaðni í heiminum hevði slíkur politikari við so ekstremum sjónarmiðum staðið fullkomiliga einsamallur, her hjá okkum er hann tvør t-urfmóti ein av oddamonnunum í einum av størstu flokkunum. Trúgva tað, hvor, ið vil.

LØGTINGSVÁL nærkast, og tað er tí rætt longu nú at minna - ikki minst teir ungu og nýggju v' eljarar - á, hvørjar í óhugnaligar kreftir hesin framstanandi fólkafloksmaðurin sympatisera við í umheiminum: Muhjahedin partisanar (tí tað russar vóru teirra fliggjar, so varð tað rætt), høgahæykin og palestinahataran Sharon og hansara Likudfelagar og síðani hvíttu apartheidfólkini. Tað er rætt og neyðugt at taka stóðu Breckmanns fram aftur, nú vit siggja, hvussu leiður fer fram í teimum londum, har hesin føroyski politikarin hevur verið virkin og ikki dult sín samhuga.

Sosíalúrin

Sjúkrasýstrastjórin

Umboðar sjúklingin

Nú má Heilsumálaráðharrin rudda borðið, og skulu lækarnir hava sín læknastrjóra, so mugu sjúkrasýstrarnir og sjúklingarnir hava sín sjúkrasýstrastjóra, skrivur Eyðólv Dimon.

Stríðið á Landssjúkrahúsinum er eitt mál, sum í mong ár hevur verið at lisið og hoyrt um. Hetta mál má loysast nú, og hóast Dios kanningin hevur víst á trupulleikarnar, so merkir tað als ikki, at niðurstøðan ella loysnin hjá Dios er einasta gongda leiðin, um vit skulu betra samstarvið á Landssjúkrahúsinum.

Kósin má broytast

Lærarnir á Sjúkrasýstraskúlanum hava í eini góðari og sakligari grein víst á, hvussu vandamikil kósin hjá núverandi leiðslu innan sjúkrahúsvirkið er. Ein kós, har sjúklingurin verður meinst raktur. Sjúkraróktin verður skorin niður, meðan lækarnir als ikki merkja sparringarnar í sama mun. So hjá teimum hevur tað

havt sín avgerandi týdning, at lækni er við har avgerðirnar verða tiknar.

Ongin umboðar sjúklingin

Men fyrst sjúklingin og sjúkraróktina er hetta ein leiðsla, sum alt ov lítið hugsar um, hvussu vit við skerdum pengum fáa eitt sjúkrahúsvirk, vit moralskt kunnu liva við, meðan samfelagið er í figgarligari trongstöðu.

Stjórin skal hugsa um heildina

Ráðgevingin er ósaklig og hevur eittans endamálið: At skava til sín eigna stætt. Tølini í greinini hjá lærarunum á Sjúkrasýstraskúlanum vísa greitt, at leiðslan í planleggingini als ikki hevur virt sjúkraróktina og harvið

sjúklingin, tá figgarætlanin fyrst stovnin er lögð.

Sjúkrasýstrafelag verji hjá sjúklinginum

Hetta vilja sjúkrasýstrarnar ikki tigandi standa modell til, og nú rópa tær varsko. Tær vilja ikki framhaldandi vera fyrst vanbýti meðan læknafrádráttur skavar figgarorkuna í sjúkrahúsvirkum til læknastrjóra. Hetta er eitt stríð millum fakkfelag á Landssjúkrahúsinum, men samstundis er verkfallið hjá sjúkrasýstrafelagnum, ein roynd at verja sjúklingarnar í føroyska sjúkrahúsvirkum.

Ruddað borðið

Nú má Heilsumálaráðharrin rudda borðið, og skulu vit

hava ein læknastrjóra, so mugu sjúkrasýstrarnar og sjúklingarnir eisini hava ein sjúkrasýstrastjóra, ið so sjúkraróktin ikki framhaldandi verður fyrst vanbýti.

Eyðólv Dimon

Ein viðmerking

Steinbjørn B. Jacobsen hevur heilt misskilt okkurt í grein míni í Sosíalunum 20/9. Lat meg tí heilt stutt siga, við øðrum orðum hvat innihaldið var.

Ein oddagrein í sosíalunum skal ikki kasta nøkrum, hvørki dønum ella føroyingum fyrst at eingin loysing bleiv aftan á fólkafloksmaður. Javnaðarflokskurin var imóti loysing og var imóti, at úrslitið av fólkafloksmaðni bleiv sett í verk.

Javnaðarflokskurin hevur alla tíðina góðkent heimastýrslógina og heimastýrskipanina.

Men ringar tíðir og avleiðingar av politiskum og vinnuligum mistøkum hava gjørt, at tað nú er »in« at leita fram allan órætt sum danir kunnu hugsast at hava framt ímóti okkum og at illteinkja bæði danskar politikarar sum heild og danskar vinnufyrirtekur fyrst at ganga hond í hond og lampa okkum. Oddagreinin í sosíalunum kann bara skiljast sum ein roynd at sleppa at vera við í hesum kórnum.

Men hetta byggir ikki okkara land, og hetta skapar heldur meira sjálfstýri.

Sambært grundstjórni

javnaðarfloksins er flokkurin fyrst ríkisfelagsskapi. Skal javnaðarflokskurin hava aðra stóðu, so skal hetta broytast. Á landsfundi fyrst nokrum árum síðani varð samtykt at heimastýrslógin skuldi avloystast av eini sjálfstýrslóg. Men hetta merkir ikki, at flokkurin hevur broytt stóðu hvat ríkisfelagsskapi viðvíkur.

Men innanfyri ríkisfelagsskapskarmarnar er gjørligt at taka so nógv sjálfstýri at bert tann formelli loysingarspurningurin er eftir. Hetta arbeiði kann javnaðarflokskurin fara undir. Tá tað er gjørt, kunnu vit fara undir loysingarspurningin.

At enda: Hvat tí viðvíkur

Kári D. Petersen

at eg havi verið politisku kjarnuni í javnaðarflokkinum nær seinastu árin er at siga, at eg fyrst gott og væl 20 árum síðani so at siga var í sjálvari kjarnuni. Tað sambandið eg havi við fyrrverandi floksformannin, sum tú helst hugsar um er ikki so nógv av politiskum slag.

Suður-streymoyar Javnaðarfelag

Framhald av 2.

(og mgl. 3.)

Uppstillingarfundi

til Býráðsvalið

3. desember

verður í

Felagshúsinum

Mánadagin 30. sept. kl. 19.30

Styðja MÚ

Vága Útróðarfelag hevur á fundi 26. september 1996, einmælt samtykt niðanfyristandandi:

Felagið tekur avgjørt undir við Meginfelag Útróðarmanna í kravinum um at fiska frítt.

Eisini krevur felagið, at býti av fiskiloyvum A, B og D verður avtikið, soleiðis at tað verður ein sjálf-sagdur rættur, hjá einum og hvørjum at fara á flot og avreiða.

Sandavágur, tann 26. september 1996

Hans Gudmundsen, formaður